

Meerjarenvisie

Dit beleidsplan geeft aan welke activiteiten de BLWG momenteel ontplooit en hoe zij dit wil voortzetten in het komende jaar. De punten in het beleidsplan komen voort uit de visie van de BLWG:

missie

De BLWG draagt zorg voor het bundelen en verspreiden van kennis over het voorkomen van mossen en korstmossen in Nederland.

Organisatie

De BLWG is een vereniging met leden en een door de Algemene Ledenvergadering gekozen bestuur. Het ledenbestand, nu circa 450 leden, is de laatste tien jaar gemiddeld met 3% per jaar gegroeid. Het bestuur voert de taken uit die in de lange historie van de werkgroep, sinds de oprichting in 1946, door bestuursleden werden gedaan: het organiseren van excursies, weekends en bijeenkomsten voor de leden, de financiële administratie en de redactie van het ledenblad.

Deels onder invloed van een toenemende vraag naar verspreidingsgegevens en trends vanuit diverse partijen zijn hier in de laatste jaren een aantal taken bijgekomen zoals gegevensbeheer, GIS, website-ontwikkeling, projectleiding en het onderhouden van contacten met andere organisaties. Deze taken worden sinds 2002 uitgevoerd door een projectenbureau met eigen medewerkers. Zo nodig wordt tijdelijk extra of specialistisch werk uitbesteed aan adviesbureaus van deskundige leden.

Activiteiten

gegevens verzamelen

De gegevens die de BLWG beheert, ruim 3 miljoen waarnemingen van mossen en korstmossen, zijn afkomstig uit een groot aantal bronnen. Historische gegevens, die teruggaan tot 1800, zijn voor een groot gedeelte verkregen in samenwerking met Naturalis Biodiversity Center. Actuele gegevens zijn afkomstig van voornamelijk de leden, die individueel of in excursieverband waarnemingen verzamelen. Veel gegevens zijn verkregen door uitwisseling van databestanden met andere organisaties (zoals provincies en terreinbeheerders) en eigen meetnetten.

betrouwbare waarnemingen

Een goede kwaliteit van de databank is essentieel, zowel voor wetenschappelijk als toegepast onderzoek. De BLWG werkt voortdurend aan de kwaliteit van haar databestanden en de manier waarop gegevens worden opgeslagen. Vrijwilligers hebben hulpmiddelen tot hun beschikking om hun veldgegevens eenvoudig aan te leveren, zonder in te boeten op kwaliteit. Een groep van landelijke specialisten controleert nieuw binnengekomen waarnemingen en van nieuwe vindplaatsen van zeer zeldzame soorten wordt herbariummateriaal gecontroleerd. Veel activiteiten van de BLWG, zoals excursies en een jaarlijkse determinatiedag, zijn gericht op kennisoverdracht wat betreft soortherkenning.

Speerpunten voor 2026

- Ecologische monitoring in de provincies Friesland, Overijssel en PWN (in Nationaal Park Zuid-Kennemerland).
- Voortzetting van de Basiscursus Mossen en ontwikkeling van de Basiscursus Korstmossen
- Het verzamelen en beheren van betrouwbare verspreidingsgegevens van mossen en korstmossen
- Ondersteuning van bryologen en lichenologen
- Publiekscommunicatie over mossen en korstmossen
- Bescherming van korstmossen op natuursteen op hunebedden, begraafplaatsen en zeedijken

Nationale Databank Flora en Fauna

De BLWG participeert in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), waarin de BLWG een deel van haar verspreidingsgegevens beheert. Vrijwilligers kunnen hun waarnemingen in de NDFF Verspreidingsatlas invoeren.

NDFF Verspreidingsatlas

Om kennis over mossen en korstmossen publiek toegankelijk te maken, heeft de BLWG de Verspreidingsatlas opgezet. Op de site zijn verspreidingsgegevens en soortinformatie bijeengebracht. Naast de BLWG gebruiken nog vijf andere organisaties dit platform om informatie over flora en fauna te publiceren en waarnemingen te verzamelen in samenhang met de VERA-app. Jaar op jaar vergroten we het informatieaanbod.

flora's, naamgeving en status van soorten

De BLWG coördineert het verschijnen en bijwerken van flora's, veldgidsen en verspreidingsatlassen over mossen en korstmossen. De taxonomiecommissie van de vereniging onderhoudt de standaardlijst met de officiële Nederlandstalige en wetenschappelijke namen van alle in Nederland met zekerheid gevonden mossoorten. Daarnaast wordt de status en bedreiging van soorten in Nederland bijgehouden. De BLWG maakt in opdracht van de overheid periodiek officiële Rode Lijsten van mossen en korstmossen.

DNA-barcoding

BLWG-leden verzamelden tussen 2011 en 2013 materiaal van alle Nederlandse mossoorten voor het maken DNA-barcodes bij Naturalis voor taxonomisch onderzoek. Daarmee zijn we het enige land waarvan van de complete mosflora op die manier is onderzocht. Sindsdien lost de BLWG zelf ook taxonomische problemen op met DNA-barcoding, en publiceert hierover, waarbij we samenwerken met verschillende laboratoria en buitenlandse experts.

adviseur voor natuurbeleid

In 2002 nam de vraag naar verspreidingsgegevens van mossen en korstmossen sterk toe, nadat beleidsmakers werden geconfronteerd met het nieuwe soortbeschermingsbeleid van de overheid, waarbij de Europese Habitatrichtlijn centraal stond. De BLWG participeert hierdoor momenteel in vrijwel alle projecten waarin een vraag naar actuele verspreidingsgegevens van mossen en korstmossen is.

adviseur voor natuurbeheer

De BLWG heeft voldoende kennis in huis om natuurbeheerders te adviseren bij het beschermen van kwetsbare populaties van mossen en korstmossen. Ook heeft de BLWG specifieke kennis over karakteristieke soorten, zoals vermetingsindicatoren, typische soorten (Natura 2000), soorten van het leefgebiedenbeleid, die gebruikt worden bij de voorbereiding en evaluatie van beheermaatregelen. Door agendalidmaatschap van Soortenbescherming Nederland is de BLWG goed op de hoogte van actualiteiten rond actieve soortbescherming.

publicaties

De BLWG geeft het tijdschrift *Buxbaumiella* uit, dat speciaal gericht is op leden van de vereniging. Gestreefd wordt naar een gevarieerd aanbod aan onderwerpen. *Buxbaumiella* verschijnt driemaal per jaar. Samen met de Nordic Bryological Society geeft de BLWG het wetenschappelijke tijdschrift *Lindbergia* uit, een gratis toegankelijk Open Access tijdschrift.

Ledenblad Buxbaumiella

Het mossentijdschrift en verenigingsblad *Buxbaumiella* verschijnt driemaal per jaar. Oudere nummers van *Buxbaumiella* zijn gratis te downloaden op www.buxbaumiella.nl en www.natuurtijdschriften.nl

De BLWG is uitgever van een aantal boeken. De levermosflora en veenmosflora zijn daarvan de bekendste. In 2011 verscheen de Veldgids Korstmossen van duin, heide en stuifzand. Sinds 2018 bezit de BLWG ook de rechten van de Veldgids Korstmossen.

Internet is voor de BLWG een belangrijk medium. Zo heeft de BLWG een website met een discussieforum, webwinkel en *mailing list*. De BLWG publiceert soortinformatie op www.verspreidingsatlas.nl en er zijn tijdschriften en rapporten op de website te vinden. Al deze informatie is ook voor niet-leden toegankelijk.

educatieve projecten

De BLWG voert op bescheiden schaal educatieve activiteiten uit voor andere doelgroepen dan leden van natuurverenigingen. In de afgelopen jaren betrof dit het ontwikkelen van onderzoeksideeën voor scholieren en NME-organisaties.

Citizen science

De BLWG draait twee citizen science projecten. Sinds 2005 doen al bijna 3000 natuurliefhebbers, scholieren en studenten mee aan het onderzoek "Korstmossen en ammoniak".

In 2023 lanceerden we het citizen science project "Korstmossen en stadsklimaat" samen met de Hortus Leiden en Naturalis binnen het door NWO gefinancierde project Hidden Biodiversity.

Beide projecten zijn *evidence based*, en ontwikkelt door het vereenvoudigen van uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek.

